

บทที่ 2

ปริทัศน์วรรณกรรม

การวัดความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ (Value-Relevance) นั้น เป็นผลมาจากการความต้องการทราบถึงความสำคัญของการมีอยู่ซึ่งองค์ประกอบในงบการเงิน โดยการมีอยู่ของรายการที่ปรากฏในงบการเงินนั้นจะต้องมีความสำคัญกับการตัดสินใจเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ ของผู้ใช้งบการเงิน ทิศทางของการตัดสินใจต่างๆ ของผู้ใช้งบการเงินนั้น เกิดจากมูลค่าขององค์ประกอบในงบการเงินเป็นสำคัญ ดังนั้นความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนี้จะเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญของการมีอยู่ซึ่งรายการในงบการเงิน โดยในหลายๆ ครั้งที่มีการเกิดขึ้นของรายการทางบัญชีประเภทใหม่ๆ ในงบการเงิน ได้มีการใช้การวัดความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจนี้เพื่อสนับสนุนหรือ หักล้าง แนวคิดของความมีอยู่ซึ่งรายการบัญชีใหม่ๆ นั้น

สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาถึงรายการภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีในประเทศไทย ซึ่งจะเป็้องค์ประกอบหนึ่งในงบการเงิน จึงได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจากข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่ (1) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นการกล่าวถึงที่มาและความหมายของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี ทั้งจากที่เป็นหนังสือ และเอกสารต่างๆ และ (2) ปริทัศน์วรรณกรรม ซึ่งเป็นการทบทวนงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการวัดมูลค่า และความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในมูลค่าของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีในอดีต

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ คือ แนวคิดเกี่ยวกับหลักการของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี โดยจะกล่าวถึงที่มาและความหมายของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีที่เกิดขึ้น รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้รายการภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีในประเทศไทย ซึ่งเป็นแนวทางในการรับรู้รายการภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีและวิธีการคำนวณภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีในประเทศไทยตามเนื้อหาของร่างมาตรฐานการบัญชี เรื่อง “การบัญชีที่เกี่ยวกับภาษีเงินได้” ที่กำหนดให้ปฏิบัติ โดยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

2.1.1 หลักการของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี

แนวคิดเกี่ยวกับการวัดมูลค่ารายการภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี เกิดขึ้นมาจากแนวความคิดของช่องว่างระหว่างเกณฑ์การวัดมูลค่าทางบัญชีและเกณฑ์การวัดมูลค่าทางภาษีอากร ซึ่งมีแนวคิดไม่เหมือนกัน โดยมูลค่าของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ในงบกำไรขาดทุนนั้น เป็นมูลค่าของค่าใช้จ่ายที่ถูกประมาณอย่างคร่าวๆจากการคำนวณผลกำไรทางบัญชีกับอัตราภาษี ซึ่งเมื่อมีการคำนวณภาษีเงินได้เพื่อการชำระภาษีเงินได้นั้น พบว่าต้องคำนวณฐานภาษีเพื่อการชำระค่าภาษีขึ้นใหม่ ตามข้อบังคับของหน่วยงานภาษีอากร และบ่อยครั้งที่พบว่ามูลค่าที่เกิดขึ้นนั้น ไม่เท่ากับค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ ในงบกำไรขาดทุนของกิจการ ดังนั้นในช่วงปี พ.ศ. 2530 FASB จึงเริ่มมีแนวคิดที่จะจำแนกความแตกต่างกันอย่างเป็นสาระสำคัญของค่าใช้จ่ายนี้ เป็นรายการรอดตัดบัญชี โดยต่อมาได้ออก APB No. 11 ซึ่งเป็นแนวคิดเริ่มต้นของการคำนวณมูลค่าภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีตามวิธีงบกำไรขาดทุน (Income Statement Approach) โดยสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี จะเกิดขึ้นจากความแตกต่างของภาระภาษีที่จ่ายชำระจริงกับค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่คำนวณอยู่ในงบกำไรขาดทุน โดยที่สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีจะเกิดขึ้นเมื่อ ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ในงบกำไรขาดทุนสูงกว่า ภาระภาษีที่ต้องจ่ายชำระจริง ในทางตรงกันข้ามเมื่อภาระภาษีที่ต้องจ่ายชำระจริงนั้นสูงกว่าค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้จะเกิดเป็นหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี และในขณะเดียวกัน IAS No.12 ได้ถูกประกาศใช้ โดยใช้หลักการอ้างอิงตาม APB No. 11 เป็นแบบแผน

ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2538 ได้เกิดแนวคิดที่จะวัดมูลค่าของส่วนต่างของเกณฑ์ทางภาษีอากรและเกณฑ์ทางบัญชี ออกเป็น 2 กลุ่มได้แก่ (1) กลุ่มที่เกิดจากผลต่างชั่วคราว (Temporary Difference) และ (2) กลุ่มที่เกิดจากผลต่างถาวร (Permanent Difference) โดยมี SFAS No. 109 เป็นรากฐานของแนวคิดและการนำเสนอรายการ ซึ่งเรียกวิธีการคำนวณภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีจากมาตรฐานการบัญชีดังกล่าวว่า วิธีงบดุล (Balance Sheet Approach) และเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลาย แต่มีข้อเสียคือ วิธีการคำนวณภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีที่ซับซ้อน และยุ่งยากพอสมควร เมื่อเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงนักวิชาการหลายท่านได้สนับสนุนแนวคิดการวัดมูลค่าของภาษีเงินได้ตามวิธีงบดุล ดังนั้น IAS No. 12 จึงได้รับการปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งในปีพ.ศ. 2539 โดยอ้างอิงจากแนวคิดของ SFAS No. 109 ซึ่งต่อมากลายเป็น IAS No 12 (Revised) โดยตามแนวคิดของความแตกต่างนี้ทำให้นักวิชาการหลายท่านได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับผลต่างชั่วคราวและผลต่างถาวรไว้มากมายเพื่อเป็นแนวคิดในการคำนวณภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี ไว้หลายท่าน

Revsine, Collins และ Johnson เป็นกลุ่มนักวิชาการที่ให้คำนิยามของความแตกต่างซึ่งเป็นผลมาจากการรายงานกำไรในงบการเงินสำหรับผู้ใช้ภายนอก กับการรายงานกำไรทางภาษี เพื่อจ่ายชำระภาษีตามพื้นฐานของกฎหมายภาษีอากร ไว้ด้วยกัน 2 ลักษณะ ได้แก่

(1) ความแตกต่างชั่วคราว หรือความแตกต่างของช่วงเวลา จะเกิดขึ้นเมื่อมีรายได้ หรือค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นในงวดปัจจุบันแต่มีผลกระทบต่อกำไรทางภาษีในงวดอื่น ถ้าหากผลต่างชั่วคราวนี้ ทำให้กำไรทางภาษีสูงขึ้นกว่ากำไรทางบัญชีในงวดอนาคตอันใกล้ โดยให้รับรู้เป็นหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี และในทางตรงกันข้ามถ้าผลต่างชั่วคราวทำให้กำไรทางภาษีต่ำกว่ากำไรทางบัญชี ให้รับรู้เป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชีทันที และ

(2) ความแตกต่างถาวร ซึ่งผลต่างถาวรระหว่างกำไรทางภาษีและกำไรทางบัญชี เกิดจาก 2 สาเหตุสำคัญ ดังนี้

(2.1) รายการบางรายการที่มีผลกระทบต่อรายการทางบัญชีแต่ไม่มีฐานภาษี หรือไม่มีผลกระทบทางภาษีแก่กิจการ และ

(2.2) รายการบางรายการที่มีผลกระทบโดยตรงต่อภาษีแต่ไม่มีผลกระทบต่อรายการทางบัญชี

เนื่องจากรายการผลต่างถาวรนี้ถูกรับรู้เพียงฐานใดฐานหนึ่งเท่านั้นและรายการนั้นจะเป็นเช่นนั้นไปตลอด จากสาเหตุของกฎระเบียบข้อบังคับที่ถูกกำหนดใช้เฉพาะเรื่องของกฎหมายภาษีอากร จึงไม่ทำให้เกิดความแตกต่างของกำไรทางภาษีและกำไรทางบัญชีในระหว่างงวดบัญชีใด ๆ ดังนั้นผลต่างถาวรจึงไม่มีผลกระทบต่อทั้ง สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี และหนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี

Skousen, Stice และ Stice (2002) ความแตกต่างของมาตรฐานการบัญชีและกฎหมายภาษีอากรสามารถแยกออกได้เป็น 2 จำพวก ได้แก่ ผลต่างถาวร (Permanent Difference) ซึ่งเกิดจากข้อบังคับพิเศษตามกฎหมายที่ห้ามการรับรู้รายได้ หรือค่าใช้จ่ายบางกรณี โดยจะนำไปสู่การ

คำนวณกำไรสุทธิทางภาษี และผลต่างชั่วคราว (Temporary Difference) ที่เกิดจากการรับรู้รายการ ต่างหลักเกณฑ์ในช่วงเวลาที่ไม่เท่ากัน หรือ รายการบางรายการมีแนวคิดทางการบัญชี ให้รับรู้ได้ทันที แต่สำหรับหลักการทางภาษีให้รับรู้ในงวดที่เกิดการชำระเงินเท่านั้น ทำให้รายการดังกล่าวเกิดผลกระทบทั้งในกำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษี

White, Sondhi และ Fried (2003) ผลต่างที่เกิดขึ้นจากภาษีเงินได้ค้างจ่ายตามแนวคิดทางบัญชีในงบการเงิน และค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้สำหรับภาษีเงินได้นิติบุคคลที่คิดตามหลักเกณฑ์ทางภาษีอากร เป็นผลมาจาก 2 เหตุผล ดังนี้

- (1) ความแตกต่างระหว่างเกณฑ์คงค้างทางการบัญชีกับเกณฑ์สิทธิทางภาษีอากร และ
- (2) ความแตกต่างระหว่างผลของการประมาณการ เพื่อการปรับมูลค่า ได้แก่ ค่าเสื่อมราคา ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ เป็นต้น

โดยสรุปแล้ว หลักการของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี ได้ให้แนวคิดของการเกิดภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีจากความแตกต่างระหว่างข้อสมมติของการวัดมูลค่าทางการบัญชี (เกณฑ์คงค้าง) และข้อสมมติของการวัดมูลค่าทางภาษีอากร (เกณฑ์สิทธิ) ซึ่งความแตกต่างที่เกิดขึ้นประกอบด้วย (1) ผลต่างชั่วคราว (Temporary Difference) ซึ่งเป็นผลต่างที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาของการรับรู้รายการที่ไม่ตรงกัน แต่เมื่อเวลาผ่านไปมูลค่าทางการบัญชีและฐานภาษีจะเท่ากัน เมื่อถึงจุดของช่วงเวลาหนึ่ง โดยผลต่างชั่วคราวในแต่ละงวดที่เกิดขึ้นจะส่งผลต่อการคำนวณภาษีเงินได้ในแต่ละงวดได้ไม่เท่ากัน ความเหลื่อมล้ำของมูลค่าทางการบัญชีและฐานภาษีจากกรณีนี้ ก่อให้เกิดสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี และหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี ผลต่างที่สำคัญอีกชนิดคือ (2) ผลต่างถาวร (Permanent Difference) เป็นผลต่างที่เกิดขึ้น โดยฐานภาษีของมูลค่ารายการในงบการเงิน และมูลค่าทางการบัญชีจะไม่เท่ากันไปตลอด มักเกิดขึ้นกับรายการซึ่งมีผลกระทบทางการบัญชี แต่ไม่ส่งผลกระทบต่อทางการคำนวณภาษี และรายการที่มีผลกระทบทางภาษีแต่ไม่ส่งผลกระทบต่อทางการบัญชี โดยความเหลื่อมล้ำของมูลค่าทางการบัญชีและฐานภาษีที่เกิดขึ้นในกรณีนี้ ไม่ก่อให้เกิดสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี และหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีในงบการเงินของกิจการ

2.1.2 การรับรู้รายการภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีในประเทศไทย

สำหรับรายการภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีในประเทศไทยนั้น ได้มีการเริ่มรับเอาแนวความคิดเกี่ยวกับภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีมาใช้ในช่วง ปี พ.ศ. 2542 โดยสามารถสังเกตได้จากในงบการเงินของหลายๆ กิจการในช่วง ปี พ.ศ. 2542 ถึง พ.ศ. 2546 ซึ่งแนวคิดของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีที่ใช้กันนั้นมีอยู่ทั้ง 2 ชนิด ซึ่งในช่วงแรกๆ ใช้แนวคิดของวิธีงบกำไรขาดทุน แต่ต่อมาในช่วงที่ประเทศไทยมีแนวโน้มจะปรับปรุงมาตรฐานทางการบัญชีให้ใกล้เคียงกับ IAS มากขึ้น จึงได้มีการนำเอามาตรฐานการบัญชีของ IAS No.12 (Revised) มาปรับใช้กันก่อนบ้างแล้ว ซึ่งการคำนวณภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับดังกล่าวเป็นการคำนวณโดยใช้วิธีงบลด และในท้ายที่สุด สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย จึงมีแนวความคิดที่จะยกร่างมาตรฐานการบัญชีฉบับดังกล่าวให้ใช้ในประเทศไทยขึ้น

สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย ได้ร่างมาตรฐานการบัญชี เรื่อง "การบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้" และได้กำหนดการรับรู้ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีออกเป็น 7 กรณี ดังนี้

(1) กิจการต้องรับรู้ภาษีเงินได้ตามแบบแสดงรายการ โดยคำนึงถึงลักษณะของรายการที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ถ้ากิจการยังไม่จ่ายชำระค่าภาษีอากรหรือชำระค่าภาษีอากรไม่ครบถ้วนให้รับรู้ผลต่างนั้นเป็นหนี้สิน และถ้ากิจการมีการจ่ายชำระค่าภาษีอากรสูงกว่ามูลค่าของค่าใช้จ่ายภาษีอากรให้รับรู้เป็นสินทรัพย์ ในการนี้ให้รวมถึงผลขาดทุนสะสมที่ยังไม่ได้นำมาหักลดภาษีเป็นสินทรัพย์ของกิจการด้วยอีกรายการหนึ่ง

(2) กิจการต้องรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีสำหรับผลต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการ ยกเว้นหนี้สินที่เกิดจาก ค่าความนิยมตัดจำหน่าย หรือ สินทรัพย์หรือหนี้สิน ที่รับรู้เมื่อเริ่มรายการบัญชีซึ่งไม่ได้เกิดจากการรวมธุรกิจและไม่กระทบกับกำไรทางบัญชีและกำไรสุทธิทางภาษี ขณะที่บันทึกรายการ

(3) ผลต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีทุกรายการให้รับรู้เป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัดบัญชี เพียงมูลค่าที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ซึ่งกิจการจะมีกำไรสุทธิทางภาษีเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ของผลต่างชั่วคราวที่เกิดขึ้นนั้น โดยกิจการห้ามรับรู้ ค่าความนิยมติดลบ หรือ สินทรัพย์ หรือหนี้สินที่รับรู้เมื่อเริ่มรายการบัญชีซึ่งไม่ได้เกิดจากการรวมธุรกิจและไม่กระทบกับกำไรทางบัญชีและกำไรสุทธิทางภาษีขณะที่บันทึกรายการ เป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัดบัญชี

(4) ขาดทุนทางภาษีสะสมย้อนหลังหรือเครดิตภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ในการหักกลบภาษีเงินได้ กิจการจะสามารถรับรู้รายการดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัดบัญชีได้ เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่ากิจการจะมีกำไรสุทธิทางภาษีเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ของรายการดังกล่าว

(5) กิจการต้องรับรู้หนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชีซึ่งเกิดจากผลต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษีทุกรายการจากเงินลงทุนในบริษัทย่อย สาขา บริษัทร่วม และส่วนได้เสียในกิจการร่วมค้า ทุก รายการยกเว้น ผู้มีสิทธิพลอย่าง เป็นสาระสำคัญของกิจการดังกล่าวข้างต้นสามารถควบคุมการ กลับรายการผลต่างชั่วคราวได้ และ มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่ผลต่างชั่วคราวจะไม่ได้กลับ รายการในระยะเวลาที่คาดการณ์ได้ในอนาคต ในทางตรงกันข้ามกิจการต้องรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัดบัญชี ที่เกิดขึ้นจาก ผลต่างชั่วคราวที่จะมีการกลับรายการภายในระยะเวลาที่ คาดการณ์ได้ในอนาคต และ มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ซึ่งกิจการจะมีกำไรสุทธิทางภาษีเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ของผลต่างชั่วคราวที่เกิดขึ้นนั้น

(6) การวัดมูลค่า สำหรับรายการหนี้สินและสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัดบัญชีนั้นต้อง สะท้อนให้เห็นถึงผลทางภาษีที่จะเกิดตามลักษณะที่กิจการจะคาดได้ กิจการต้องไม่คิดลดรายการ ภาษีเงินได้รอดัดบัญชี และการตัดบัญชีภาษีเงินได้รอดัดบัญชีนั้นจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้เท่ากับ จำนวนที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ซึ่งกิจการจะมีกำไรสุทธิทางภาษีเพียงพอต่อการใช้ประโยชน์ ของผลต่างชั่วคราวที่เกิดขึ้นนั้น

(7) งบกำไรขาดทุน ของกิจการนั้นต้องรับรู้รายการภาษีเงินได้ตามแบบแสดงรายการ และ

ภาษีเงินได้รอตตัดบัญชีที่เกิดขึ้นเป็นทั้งรายได้และค่าใช้จ่ายอยู่ในงบการเงิน โดยขึ้นอยู่กับลักษณะของรายการนั้นๆ เพื่อรวมคำนวณในกำไร-ขาดทุนสุทธิของกิจการ ยกเว้น รายการที่รับรู้ไปยังส่วนของผู้ถือหุ้นโดยตรงในงวดบัญชีเดียวกัน หรืองวดต่างกัน และ การรวมธุรกิจด้วยวิธีการซื้อ

นอกจากสมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย จะมีการพิจารณายกร่างมาตรฐานแล้วนั้น เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำเอาหลักการทางภาษีเงินได้รอตตัดบัญชีไปปฏิบัติให้สามารถจัดทำและนำเสนองบการเงินที่มีรายการภาษีเงินได้รอตตัดบัญชีได้อย่างราบรื่นและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยในประเทศไทยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงหลักการของภาษีเงินได้รอตตัดบัญชี ในประเด็นต่างๆ ไว้ดังนี้

วรศักดิ์ ทูมมานนท์ (2548) ได้กล่าวถึงวิธีการบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้รอตตัดบัญชี โดยอ้างอิงตามยกร่างมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 56 เรื่อง “การบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้” ในการพิจารณาว่าผลแตกต่างระหว่างราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สินของรายการในงบดุลกับฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สินก่อให้เกิดสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอตตัดบัญชี ด้วยแนวคิดดังนี้

(1) เมื่อเกิดผลต่างซึ่งราคาตามบัญชีของสินทรัพย์สูงกว่าฐานภาษีของสินทรัพย์ และราคาตามบัญชีของหนี้สินสูงกว่าฐานภาษีของหนี้สิน ให้นำผลต่างที่คำนวณได้คูณด้วยอัตราภาษีเงินได้ จะเกิดหนี้สินภาษีเงินได้รอตตัดบัญชี และ

(2) เมื่อเกิดผลต่างซึ่งราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ต่ำกว่าฐานภาษีของสินทรัพย์ และราคาตามบัญชีของหนี้สินสูงกว่าฐานภาษีของหนี้สิน ให้นำผลต่างที่คำนวณได้คูณด้วยอัตราภาษีเงินได้ จะเกิดสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตตัดบัญชี

โดยสินทรัพย์และหนี้สินที่เกิดขึ้นนี้ ให้รับรู้เป็นสินทรัพย์และหนี้สินตามหลักการรับรู้รายการของสินทรัพย์และหนี้สินตามแม่บททางการบัญชี นอกจากรายการสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอตตัดบัญชีที่ได้เสนอแนวคิดไว้แล้วนั้น รายการที่เพิ่มขึ้นและลดลงของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตตัดบัญชี และหนี้สินภาษีเงินได้รอตตัดบัญชี ให้รับรู้ไปยังส่วนของผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ได้นำเสนอแนวคิด

ของการใช้ประโยชน์ของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีโดยการรับรู้เป็นรายได้และค่าใช้จ่าย แต่ยังไม่ได้มีการกล่าวถึงมูลค่ารายการของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีที่ยังคงค้างอยู่ในงบดุลของกิจการ

เมื่อกกล่าวโดยสรุปแล้ว การรับรู้รายการภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีในประเทศ มีความแน่นอนถึงวิธีการคำนวณ โดยใช้การคำนวณภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีตามวิธีงบดุล (Balance Sheet Approach) ซึ่งให้รับรู้ผลต่างของมูลค่าทางการบัญชีกับฐานภาษี เป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี และหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี โดยเมื่อฐานภาษีขององค์ประกอบของงบการเงินมีมูลค่าที่สูงกว่ามูลค่าทางการบัญชีขององค์ประกอบของงบการเงิน ให้นำผลต่างที่เกิดขึ้นมาคูณด้วยอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล แล้วให้รับรู้เป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีตามแนวคิดของแม่บททางการบัญชี และเมื่อฐานภาษีขององค์ประกอบของงบการเงินมีมูลค่าที่ต่ำกว่ามูลค่าทางการบัญชี ให้รับรู้เป็นหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีตามแนวคิดของแม่บททางการบัญชี (การคำนวณภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี โดยละเอียดแสดงอยู่ ภาคผนวก) สำหรับแนวคิดของผลต่างชั่วคราว (Temporary Difference) และผลต่างถาวร (Permanent Difference) ตามร่างมาตรฐานการบัญชีของไทย ได้กำหนดให้รับรู้ ผลต่างชั่วคราวจากความเป็นไปได้ที่ค่อนข้างแน่หากกิจการมีกำไรสุทธิเพียงพอต่อประโยชน์ที่จะได้รับจากรายการภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี โดยผลต่างดังกล่าวมักเกิดกับรายการที่มีการปรับปรุงมูลค่าจากราคาทุน ให้เท่ากับมูลค่ายุติธรรม และรายการที่เป็นผลมาจากภาวะภาษีอากรที่ค้างอยู่ในกิจการ เช่น ภาษีส่วนที่ชำระเกิน ภาษีรอเรียกคืน หรือแม้แต่ขาดทุนสะสมทางภาษี เป็นต้น

2.2 ปรัชญ์นัวรรณกรรม

ในการทําวิจัยครั้งนี้ได้มีการทบทวนวรรณกรรม เพื่อให้เป็นหลักฐานยืนยันในแนวคิดและหลักการที่ใช้เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ ต่างๆ ของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีซึ่งคำนวณโดยใช้วิธีงบดุล ตาม (1) SFAS No.109 (2) IAS No. 12 (Revised) และ (3) ร่างมาตรฐานการบัญชีของไทย เรื่อง "การบัญชีเกี่ยวกับภาษีเงินได้" โดยการพิจารณาถึงแนวคิดการวัดมูลค่าของรายการเป็นอันดับแรก ซึ่งการวัดมูลค่าที่สำคัญในการวิจัยครั้งนี้ คือการวัดมูลค่าของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี และพร้อมกันนั้นได้พิจารณาถึงความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของมูลค่ารายการภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี ในการวิจัยครั้งนี้พิจารณาถึงแนวคิดเกี่ยวกับการวัดมูลค่าของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี และแนวคิดของการวัดมูลค่าที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ โดยรายละเอียดของการปรัชญ์นัวรรณกรรมทั้ง 2 แนวคิด มีดังนี้

2.2.1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดมูลค่า

ตัวแบบการวัดมูลค่าที่เป็นที่แพร่หลายและมีความน่าเชื่อถือ คือ งานวิจัยเรื่องตัวแบบการวัดมูลค่ารายการของ Feltham และ Ohlson (1995) ซึ่งตัวแบบดังกล่าวถือเป็นตัวแบบที่สำคัญและเป็นหลักในการพิจารณาเรื่องของการวัดมูลค่าของรายการที่จะปรากฏอยู่ในงบการเงิน ทั้งที่มีอยู่ตามแนวคิดดั้งเดิม หรือรายการที่จะเพิ่มเติมเข้ามาใหม่ในงบการเงิน หลายๆ งานวิจัย ได้ใช้แนวทางการวัดมูลค่าตามแนวทางของตัวแบบการวัดมูลค่าของ Feltham และ Ohlson (1995) ทั้งสิ้น นอกจากนี้ตัวแบบการวัดมูลค่าดังกล่าวยังใช้เพื่ออธิบายความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในมูลค่าของรายการที่น่าสนใจได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แนวคิดตัวแบบการวัดมูลค่าของ Feltham และ Ohlson (1995) เป็นแกนหลักในการวิจัย

Feltham และ Ohlson (1995) ให้กรอบแนวความคิดเรื่องของการวัดมูลค่าของกิจการ โดยมูลค่าของกิจการนั้นเกิดขึ้นมาจาก 4 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ราคาตามบัญชี (Book Value) สินทรัพย์ดำเนินงาน (Operating Asset) กำไรส่วนเกินจากการดำเนินงาน (Abnormal Operating Earning) และรายการบัญชีอื่นๆ ในงบการเงิน ที่สามารถพยากรณ์ได้ถึง ผลสะสมของกำไรส่วนเกินจากการดำเนินงานของกิจการในอนาคต โดยตัวแบบที่สร้างขึ้นเพื่อวัดมูลค่ามูลค่าของกิจการนั้นมีผลกระทบโดยตรงต่อการตัดสินใจลงทุนต่อผู้ใช้งบการเงิน โดยตัวแบบนี้เกิดขึ้นจาก ข้อสมมติ 4 ข้อ ได้แก่ (1) มูลค่าของกิจการจะต้องเท่ากับ ราคาสินทรัพย์ซึ่งเป็นตัวแทนที่ดีของมูลค่าปัจจุบันของเงินปันผลในอนาคต (2) เงื่อนไขของ Clean surplus accounting (3) ความสัมพันธ์ของดอกเบี้ยรับสุทธิ ซึ่งเกิดจากสินทรัพย์ทางการเงินสุทธิแล้วจากหนี้สินทางการเงินของกิจการ และ (4) ระบบสมการของกำไรจากการดำเนินงานเกินปกติ ซึ่งเกิดจากสินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิแล้วจากหนี้สินดำเนินงาน กำไรจากการดำเนินงาน และข้อมูลอื่นๆ ซึ่งมีผลกระทบต่อการพยากรณ์ของกำไรเกินปกติของกิจการในอนาคต

ในการอธิบายตัวแบบการวัดมูลค่า ราคาตลาดของกิจการนี้สามารถถูกแทนที่ได้ด้วยราคาหุ้นของกิจการ โดยการพัฒนาตัวแบบที่เกิดขึ้นสามารถใช้ในการอธิบายถึงความสัมพันธ์ระหว่างราคาตามบัญชีของส่วนของเจ้าของ กำไรในงวดปัจจุบัน เงินปันผลในงวดปัจจุบัน และตัวแปรอื่นๆ ซึ่งมีมูลค่าที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจอย่างมีสาระสำคัญ กับราคาตลาดของส่วนของเจ้าของ หรือราคาหุ้นของกิจการในงวดปีปัจจุบัน ตัวแปรตามที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตัวแบบการวัดมูลค่าเป็นตัวแปรตามชนิดเดียวกันกับตัวแบบการวัดมูลค่าแบบดั้งเดิม โดยราคาหุ้นของกิจการ

หรือราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นผลมาจาก ทั้งสินทรัพย์ดำเนินงาน สินทรัพย์ทางการเงิน กำไรส่วนเกินจากการดำเนินงาน และเงินปันผลของกิจการ สำหรับมูลค่าราคาตามบัญชีที่ใช้วัดมูลค่าของกิจการนี้ เป็นส่วนสำคัญของการพัฒนาตัวแบบขึ้นเพื่อวัดมูลค่าราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้น โดยตัวแบบที่ใช้วัดมูลค่าราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นที่พัฒนานี้ เป็นที่รู้จักกันต่อมาคือ Price-level Balance Sheet Valuation Model ซึ่งราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้น ประกอบด้วย ราคาตลาดของสินทรัพย์ ราคาตลาดของหนี้สิน ราคาตลาดของส่วนเพิ่มเติมอื่นๆ ที่ปรากฏอยู่ในงบดุล และค่าความนิยม (Riahi-Belkaoui, 2004 :419-421 อ้างถึงใน Feltham และ Ohlson, 1995)

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงการพัฒนาตัวแบบในการวัดมูลค่าองค์ประกอบของงบการเงิน

ชื่อตัวแบบ	สมการของตัวแบบ
1. FO Valuation Model	$P_t = b_t + \alpha_1 ox_t^a + \alpha_2 oa_t + \beta_1 v_{1t} + \beta_2 v_{2t}^1$
2. FO Adaptation Model	$P_t = k(\varphi x_t - d_t) + (1-k) y_t + \alpha_2 v_t$
3. Price-level Balance Sheet	$MVE = MVA + MVL + MVC + GW$

จากการพัฒนาตัวแบบในการวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงิน พบว่าตัวแปรตามที่ใช้วัดมูลค่านั้นเหมือนกันทุกตัวแบบ คือ มูลค่าราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้น หรือราคาหุ้นของกิจการ ณ วันที่ได้มีการวัดมูลค่า ซึ่งรายละเอียดรวมทั้งความหมายและผลลัพธ์จากการทดสอบตัวแบบ มีดังนี้

(1) FO Valuation Model ถูกคิดค้นขึ้นในปี พ.ศ. 2538 (ค.ศ. 1995) จากงานวิจัยของ Feltham และ Ohlson (1995) พบว่า มูลค่าราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นของกิจการนั้น เกิดจาก ราคาตามบัญชี (b_t) มีที่มาจาก สินทรัพย์ทางการเงินสุทธิจากหนี้สินทางการเงิน รวมกับ สินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิจากหนี้สินดำเนินงาน กำไรส่วนเกินจากการดำเนินงาน (Residual Operating Income, ox_t^a) มาจาก กำไรจากการดำเนินงาน บวกกับ ผลคูณระหว่างหนึ่งลบด้วย อัตราการคิดลด และสินทรัพย์ดำเนินงานของต้นงวด สินทรัพย์ดำเนินงานสุทธิจากหนี้สินดำเนินงานในงวดปัจจุบัน (oa_t) และ รายการบัญชีที่มีความสามารถในการพยากรณ์กำไรส่วนเกินจากการดำเนินงาน (v_{1t}, v_{2t}) ซึ่งผลการวิจัยได้คาดหวังถึงสัมประสิทธิ์ที่เป็นเครื่องหมาย

บวกรวมทั้งหมด เนื่องจากตัวแปรอิสระที่ใช้ในตัวแบบการวัดมูลค่านี้ต้องการเป็นตัวแทนที่ดีสำหรับการอธิบายมูลค่าราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นของกิจการ การที่กิจการมีมูลค่าราคาตลาดดี ย่อมให้ผลตอบแทนที่ดีแก่ผู้ลงทุน นั่นหมายถึงอัตราการเจริญเติบโตที่ยั่งยืนของกิจการ โดยอัตราการเจริญเติบโตของกิจการถูกวัดด้วยขนาดของกิจการจากสินทรัพย์ดำเนินงานซึ่งสุทธิจากหนี้สินดำเนินงาน ซึ่งมูลค่าราคาตลาดที่ดีของกิจการนั้นต้องมาจาก กำไรส่วนเกินจากการดำเนินงานของกิจการด้วย โดยกำไรส่วนเกินจากการดำเนินงานเป็นผลมาจากรายการบัญชีใด ๆ ที่มีความสามารถในการพยากรณ์มูลค่าของกำไรส่วนเกินจากการดำเนินงาน จากเหตุผลในส่วนนี้เองจึงเป็นประเด็นให้การวิจัยเรื่องของความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจสำหรับองค์ประกอบในงบการเงินอื่นๆ สามารถตัดสินใจเลือกรายการต่างๆ ที่ปรากฏในงบการเงินมาสำรวจความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ เพื่อสนับสนุนและ หักล้างการมีอยู่ของรายการต่างๆ ในงบการเงินได้อย่างน่าเชื่อถือมากขึ้น ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ก็สนับสนุนแนวคิดการวัดมูลค่าของรายการที่พยากรณ์ได้ถึงกำไรส่วนเกินจากการดำเนินงาน โดยกำหนดให้รายการภาษีเงินได้รอดต่อบัญชีเป็นรายการบัญชีที่มีความสามารถในการพยากรณ์กำไรส่วนเกินดังกล่าวได้รายการหนึ่ง

(2) FO Adaptation Model เป็นตัวแบบซึ่งถูกพัฒนาโดยอาศัยหลักความเชื่อที่ว่า มูลค่าราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นของกิจการนั้นเป็นผลมาจาก ราคาตามบัญชีของส่วนของผู้ถือหุ้นของกิจการ กำไรจากการดำเนินงานในงวด มูลค่าเงินปันผลจ่ายของกิจการ และรายการบัญชีอื่นๆ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจอื่นๆ โดยรายการบัญชีที่มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจอื่นๆ นั้นคือรายการบัญชีที่มีความสามารถในการพยากรณ์กำไรส่วนเกินจากการดำเนินงานตาม FO Valuation Model (Riahi-Belkaoui, 2004 :419-421 อ้างถึงใน Feltham และ Ohlson, 1995) ในการปรับปรุงตัวแบบในครั้งนี้ พบว่า มูลค่าของราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นของกิจการสามารถพิจารณาจาก กำไรจากการดำเนินงานและเงินปันผลจ่าย $[k(\phi x_t - d_t)]$ เกิดจากผลคูณของอัตราดอกเบี้ยซึ่งปราศจากความเสี่ยง (Risk-free Interest Rate) กับผลต่างระหว่างกำไรจากการดำเนินงานในงวดปัจจุบันและเงินปันผลจ่ายในงวดปัจจุบัน ราคาตามบัญชีสุทธิระหว่างสินทรัพย์กับหนี้สิน $[(1-k) y_t]$ เกิดจากผลคูณระหว่างหนึ่งลบด้วยอัตราดอกเบี้ยซึ่งปราศจากความเสี่ยง กับ ราคาตลาด ณ วันที่มีการวัดมูลค่า และรายการบัญชีที่มีความสามารถในการพยากรณ์กำไรส่วนเกินจากการดำเนินงาน (v_t) รายการดังกล่าวนี้เป็นรายการประเภทเดียวกันกับ FO Valuation Model ข้างต้น จากการวิจัยตัวแบบครั้งนี้ พบว่ามูลค่าราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นของกิจการ เป็นผลจากกำไรจากการดำเนินงานและราคาตามบัญชีไปพร้อมๆ กัน กับ

มูลค่าของรายการบัญชีซึ่งมีผลกระทบต่อความคิดของกระแสกำไรจากการดำเนินงานในอนาคต หรืออาจกล่าวได้ว่ารายการบัญชีที่สนใจนั้นเป็นรายการบัญชีที่สามารถพยากรณ์ได้ถึงกระแสกำไรของกิจการได้ในอนาคต (Burgstahler และ Dichev, 1997 อ้างถึงใน Feltham และ Ohlson 1995) สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ได้ยอมรับถึงแนวคิดนี้ ด้วยการวัดมูลค่าของราคาตลาดของส่วนของเจ้าของของกิจการ จาก ราคาตามบัญชี กำไรจากการดำเนินงาน และรายการภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี ซึ่งเป็นรายการบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อกำไรจากการดำเนินงานของกิจการได้ในอนาคต

(3) Price-level Balance Sheet เป็นการวัดมูลค่าของราคาตลาดของส่วนของเจ้าของของกิจการ โดยการพัฒนาตัวแบบการวัดมูลค่า ของ Feltham และ Ohlson (1995) ซึ่งตัวแบบนี้มุ่งวัดที่ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนของเจ้าของกับมูลค่าราคาตามบัญชี (Riahi-Belkaoui, 2004 :419-421 อ้างถึงใน Feltham และ Ohlson, 1995) โดยกำหนดให้ **มูลค่าราคาตลาดของส่วนของเจ้าของ (MVE)** เกิดขึ้นจาก **มูลค่าราคาตลาดของสินทรัพย์ (MVA)** **มูลค่าราคาตลาดของหนี้สิน (MVL)** **มูลค่าส่วนเพิ่มอื่นๆ (MVC)** และ **มูลค่าความนิยม (GW)** ซึ่งมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินในตัวแบบนี้ เป็นมูลค่าของรายการที่ไม่ได้รับการประเมินมูลค่าให้เพิ่มขึ้นหรือลดลง สำหรับมูลค่าส่วนเพิ่มอื่นๆ คือมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินที่ถูกประเมินมูลค่าให้เพิ่มขึ้นและลดลงในงวด โดยนำมูลค่าส่วนที่เพิ่มและลดของสินทรัพย์ สุทธิด้วยมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นและลดลงของหนี้สิน สำหรับตัวแบบนี้ดังกล่าวมีการใช้มูลค่าราคาตามบัญชีทดแทนราคาตลาดของสินทรัพย์และหนี้สินซึ่งพบว่า มูลค่าดังกล่าวนี้สามารถทดแทนกันได้โดยให้ผลลัพธ์ไปในทิศทางเดียวกัน (Ayers, 1998 อ้างถึงใน Feltham และ Ohlson, 1995) สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ได้ใช้แนวทางของ Ayers (1998) เป็นแนวคิดของการปรับปรุงตัวแบบให้เข้าตัวแบบของ Price-level Balance Sheet เพื่อวัดมูลค่าราคาตลาดของส่วนของเจ้าของ กับมูลค่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สิน

2.2.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในมูลค่าของภาษีเงินได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการวัดมูลค่าของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี ซึ่งเป็นแนวคิดเพื่อสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ และถือเป็นแกนหลักของงานวิจัยเรื่อง “ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการลงทุนจากมูลค่าของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี” งานวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงประจักษ์ที่มีพื้นฐานแนวคิดมาจากการวัดมูลค่าตามตัวแบบของ Feltham และ Ohlson (1995) เกือบทั้งสิ้นโดยงานวิจัยที่สืบค้นและเกี่ยวข้องโดยตรงกับงานวิจัยครั้งนี้มีดังนี้

Givoly และ Hayn (1992) ศึกษาความมีมูลค่าที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในมูลค่าของภาษีเงินได้รอตดับัญชีเป็นครั้งแรก โดยได้ศึกษาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Analysis) ถึงผลตอบแทนการลงทุนในมูลค่าหุ้นจากการเปิดเผยข้อมูลซึ่งมีสาระสำคัญจากการเปลี่ยนแปลงกฎหมายภาษีอากร (Tax Reform Act) โดยมีรายการหนี้สินภาษีเงินได้รอตดับัญชีเป็นตัวแปรสำคัญในการศึกษาถึงความมีมูลค่าที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจแก่ผู้ลงทุน จากการวิจัยพบว่า การตอบสนองของตลาด (Market Reaction) แปรผันตรงกับมูลค่าหนี้สินภาษีเงินได้รอตดับัญชี และผลตอบแทนเกินปกติ (Abnormal return) จะแปรผกผันกับอัตราการเติบโตของรายการหนี้สินภาษีเงินได้รอตดับัญชี โดยงานวิจัยฉบับนี้ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการยอมรับการมีอยู่ของรายการภาษีเงินได้รอตดับัญชี ตัวแบบของงานวิจัยครั้งนี้เป็นดังนี้

$$CAR_{it} = \alpha_i + \beta_{1i} \Delta DTLM_{it} + \beta_{2i} Growth_{it} + \beta_{3i} Prob_{it} + \sum_{j=4}^{n+3} \beta_{ji} CV_{ijt} + \varepsilon$$

สำหรับงานวิจัยในอดีตที่ถือเป็นแกนหลักของงานวิจัยในครั้งนี้ มีอยู่ 2 งานวิจัย ได้แก่ งานวิจัยของ Amir, Kirschenheiter และ Willard (1997) ซึ่งใช้อธิบายแนวคิดของการวัดมูลค่าของภาษีเงินได้รอตดับัญชีตามตัวแบบการวัดมูลค่าของ Feltham และ Ohlson (1995) และงานวิจัยของ Ayers (1998) ซึ่งใช้เป็นตัวแบบหลักในพัฒนาตัวแบบของงานวิจัยในครั้งนี้ งานวิจัยฉบับนี้อธิบายวิธีการวัดมูลค่าตามตัวแบบการวัดมูลค่า Price-level Balance Sheet งานวิจัยทั้ง 2 ฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

Amir, Kirschenheiter และ Willard (1997) ทำการวิจัยเรื่องการวัดมูลค่าของรายการภาษีเงินได้รอตดับัญชี จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า สินทรัพย์จากการดำเนินงานสุทธิ (Net Operating Asset) สินทรัพย์ทางการเงินสุทธิ (Net Financial Asset) ภาษีเงินได้รอตดับัญชีสุทธิ (Net Deferred Tax) และกำไรส่วนเกินจากการดำเนินงาน (Abnormal Operating Earning) มีส่วนสำคัญต่อความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจสำหรับผู้ใช้งบการเงิน โดยการวิเคราะห์ภาคตัดขวางตาม Givoly และ Hayn (1992) โดยใช้กรอบแนวความคิดเรื่องของการวัดมูลค่ากิจการของ Feltham และ Ohlson (1995) ซึ่งได้สร้างเป็นตัวแบบความถดถอยเชิงพหุ และได้แยกตัวแปรออกเป็น 3 องค์ประกอบหลักๆ โดยใช้รายการมูลค่าสุทธิของสินทรัพย์ดำเนินงานให้เป็นตัวแทนของสินทรัพย์ดำเนินงาน นอกจากนี้ยังได้แยกแสดงรายการภาษีเงินได้รอตดับัญชีสุทธิออกมาเพื่อการศึกษาถึงความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และอ้างว่ารายการดังกล่าวนี้เกิดจากสินทรัพย์ดำเนินงาน แต่ไม่

มีผลกับกำไรส่วนเกินจากการดำเนินงาน เนื่องจากรายการภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีทั้ง 2 ประเภทเกิดจากรายการประเภทเดียวกัน จึงถือว่ารายการทั้ง 2 นั้นเป็นกลุ่มเดียวกัน การวิจัยครั้งนี้มีกำไรส่วนเกินจากการดำเนินงานเป็นอีกกลุ่มตัวแปร และกลุ่มสุดท้ายเป็นกลุ่มของรายการในงบการเงินซึ่งส่งผลต่อการพยากรณ์กำไรส่วนเกินจากการดำเนินงานในอนาคตของกิจการ โดยการวิจัยครั้งนี้ได้ ใช้สินทรัพย์ทางการเงิน แทนรายการดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่ารายการภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีสุทธินั้น มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจต่อผู้ใช้งบการเงินจริง และภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีมีสัมประสิทธิ์ที่เท่ากัน ซึ่งมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นของกิจการ ตัวแบบสำหรับงานวิจัยฉบับนี้ เป็นดังนี้

$$P_t = \gamma_0 + \gamma_1 NOA_t + \gamma_2 NFA_t + \gamma_3 AE_t + \gamma_4 DT_t + \varepsilon_t$$

Ayers (1998) ได้ทำการวิจัยเชิงประจักษ์เกี่ยวกับความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในมูลค่าของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีตาม APB No.11 เปรียบเทียบกับ SFAS No.109 ซึ่งมาตรฐานการบัญชีทั้ง 2 ฉบับแตกต่างกันที่ SFAS No.109 เป็นแนวคิดด้านวิธีงบดุล และสำหรับ APB No.11 เป็นแนวคิดด้านวิธีงบกำไรขาดทุน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้ จัดทำตัวแบบ ตามแนวคิดของ Feltham และ Ohlson (1995) เช่นเดียวกัน พร้อมทั้งนำเอาตัวแบบการวิจัยของ Amir, et. al (1997) มาศึกษาเพิ่มเติม และกำหนดตัวแบบให้แตกต่างออกไป โดยกำหนดตัวแปรออกเป็น 3 กลุ่มเช่นเดียวกัน ซึ่งตัวแปรกลุ่มที่ 1 คือ มูลค่าราคาตลาดของสินทรัพย์และ มูลค่าราคาตลาดของหนี้สินรวม แทนสินทรัพย์ดำเนินงานของตัวแบบการวัดมูลค่าของกิจการ โดยรายการดังกล่าวไม่รวมเอาภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีเอาไว้ด้วย เนื่องจาก ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีเป็นตัวแปรกลุ่มที่ 2 ที่เกิดจาก SFAS No.109 และ APB No. 11 และกลุ่มสุดท้ายคือ กลุ่มของรายการบัญชีซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกำไรส่วนเกินจากการดำเนินงานของกิจการในอนาคต ได้แก่ Pension และ OPEB การวิจัยครั้งนี้รวมเอากำไรส่วนเกินจากการดำเนินงานไว้กับ Pension และ OPEB โดยถือว่ากำไรส่วนเกินจากการดำเนินงานของกิจการนั้นเกิดขึ้นจากทั้ง 2 รายการเป็นหลัก จากการวิจัยพบว่าภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีที่เกิดจากแนวคิดของ SFAS No.109 นั้นมีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจมากกว่า วิธีการคำนวณภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีตาม APB No.11 นอกจากนี้ยังได้ทำการวิจัยเพิ่มเติมถึงความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี ระหว่างสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี โดยได้แย้งงานวิจัยของ Amir, et. al (1997) ถึงการรวมรายการภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีสุทธิจากแนวคิดของเครื่องหมายสัมประสิทธิ์ของรายการทั้ง 2 ชนิด โดย Ayers (1998) ได้ให้แนวคิด

ว่า รายการสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีและ หนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีควรมีเครื่องหมายตรงข้ามกัน ควรจะส่งผลถึงความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจที่แตกต่างกันของ 2 รายการ โดยทดแทนรายการ SFAS No.109 และ APB No.11 ด้วยสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี โดยใช้ตัวแบบการวัดมูลค่าของกิจการและพบว่าสัมประสิทธิ์ของสินทรัพย์ และหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีแตกต่างกัน นั่นหมายถึงความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของรายการดังกล่าวนี้ย่อมแตกต่างกัน ซึ่ง Amir, et. al (1997) อ้างว่าสัมประสิทธิ์ของรายการภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีทั้ง 2 รายการเท่ากัน โดยตัวแบบของงานวิจัยในครั้งนี้ เป็นดังนี้

$$MVE = \beta_0 + \beta_1 BVA + \beta_2 BVL + \beta_3 DTA + \beta_4 Allowance + \beta_5 DTL \\ + \beta_6 Pension + \beta_7 OPEB + \varepsilon$$

ในการทบทวนวรรณกรรมอื่นๆ เป็นการสนับสนุนและหักล้างแนวคิดที่เคยได้มีการทำการวิจัยไว้ในอดีต ซึ่งภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีที่ใช้คำนวณทุกๆ งานวิจัยเป็นการคำนวณตามมาตรฐานการบัญชี ของ SFAS No. 109 (วิธีเบดุล) โดยใช้ตัวแบบการวัดมูลค่าของ Feltham และ Ohlson (1995) เป็นแกนหลักของการตั้งตัวแบบในการวิจัย และเป็นการวิจัยโดยใช้แนวคิดของการวิจัยทั้ง 2 ข้างต้นเป็นหลักทั้งสิ้น ซึ่งรายละเอียดของงานวิจัยในอดีตอื่นๆ เป็นดังนี้

Guenther และ Sansing (2000) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในมูลค่าของภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีในการนำเสนอผลต่างชั่วคราวโดยเฉพาะกับสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี และหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชี การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึงความสามารถในการแปลงมูลค่าทางการบัญชีเพื่อให้มองเห็นถึงการประมาณมูลค่ากระแสเงินสดหลังหักภาษีของกิจการ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวความคิดเรื่องการวัดมูลค่าของกิจการ ผลการวิจัยพบว่าถ้าฐานภาษียังไม่เกิดขึ้นในขณะที่ค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้นแล้ว หรือถ้าสินทรัพย์และหนี้สินในงบดุลที่เกิดผลต่างชั่วคราวถูกบันทึกด้วยมูลค่าที่สูงกว่ามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่จะได้รับคืนในอนาคต ซึ่งมีผลทำให้มูลค่าราคาตลาดของรายการสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีนั้นน้อยกว่ามูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีที่ได้นบันทึกบัญชีไว้ในงบการเงินของกิจการ และนอกจากนี้ยังพบอีกว่าระยะเวลาการโอนกลับรายการของหนี้สินภาษีเงินได้รอดตัดบัญชีไม่มีผลกระทบกับมูลค่าของกิจการ ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยของ Givoly และ Hayn (1992) และ

Amir, et. al (1997) ที่ได้กล่าวถึงระยะเวลาของการโอนกลับรายการหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชี นั้น มีผลกระทบโดยตรงต่อมูลค่าของกิจการตัวแบบของงานวิจัยเป็นดังนี้

$$P(u^i) = B(u^i) - \frac{\delta}{\delta + \rho} DTL - \frac{1}{\phi} \frac{\theta}{\theta + \rho} [L(u^i) - DTA]$$

Amir, et. al (2001) ได้ทำการวิจัยซ้ำถึงการวัดมูลค่าของกิจการตามตัวแบบการวัดมูลค่าของ Feltham และ Ohlson (1995) โดยการวิจัยครั้งนี้ เกิดขึ้นจากความต้องการทราบถึง ความสมดุลของมูลค่าระหว่าง ภาษีเงินได้รอดัดบัญชี กำไรส่วนเกินจากการดำเนินงาน ยอดรวมของสินทรัพย์ และหนี้สินในงบดุล นอกจากนี้ยังต้องการทราบถึงวิธีการทางการบัญชีสำหรับภาษีเงินได้รอดัดบัญชีที่เหมาะสมระหว่าง การนำเสนอรายการตามแนวคิดดั้งเดิมของการรับรู้รายการ หรือควรจะนำเสนอรายการให้อยู่ในส่วนของผู้ถือหุ้น หรือแสดงรายการให้เป็นหนี้สิน หรือให้แสดงด้วยมูลค่าสุทธิพร้อมกับรายการอื่นๆ ในงบการเงิน จากการวิจัยพบว่า มูลค่าราคาตลาดของภาษีเงินได้รอดัดบัญชีนั้นน้อยกว่ากำไรส่วนเกินจากการดำเนินงาน และมูลค่าราคาตามบัญชีอื่นๆ จึงส่งผลให้มูลค่าทั้ง 4 ในงบดุลเกิดความเหลื่อมล้ำกัน สำหรับวิธีการบันทึกบัญชีที่เหมาะสมเพื่อนำเสนอรายการในงบดุลเพื่อให้เกิดความมีมูลค่าที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ดังนั้นในการบันทึกบัญชีนั้นควรใช้ตามแนวคิดการรับรู้รายการแบบดั้งเดิม สำหรับมูลค่าที่เหลื่อมล้ำของภาษีเงินได้รอดัดบัญชีนั้นควรถูกปรับปรุงให้มูลค่าเท่ากับมูลค่าปัจจุบันสุทธิ โดยมูลค่าของการปรับปรุงดังกล่าวควรจะปรากฏเป็นรายการปรับปรุงอยู่ในส่วนของผู้ถือหุ้นของกิจการ และจากผลของการวิจัยทำให้สามารถยืนยันได้ถึงระยะเวลาของการโอนกลับรายการของหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชีซึ่งไม่มีผลกระทบกับมูลค่าของกิจการตามงานวิจัยของ Guenther และ Sansing (2000) ได้เป็นอย่างดี

Lundholm (2001) ได้วิจารณ์งานของ Amir, et. al (2001) โดยทำการศึกษาเพิ่มเติมจากเดิม ถึงการวัดมูลค่าราคาตลาดของกิจการตาม แนวทางของ Feltham และ Ohlson (1995) จากการวิจัยเพิ่มเติมนี้พบว่ารายการสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชีนั้นจะมีผลต่อมูลค่าราคาตลาดของกิจการได้ก็ต่อเมื่อ

- (1) เงินลงทุนทุกชนิดต้องมีมูลค่าปัจจุบันเป็น ศูนย์
- (2) การบันทึกบัญชีของสินทรัพย์ดำเนินงานนั้น ต้องมีความเป็นกลาง และ
- (3) ต้องไม่เกิดความไม่แน่นอนทั้งในอดีตและอนาคต โดยเฉพาะ กำไรผันแปร

(Residual Income) ต้องเป็น ศูนย์

ถ้ายังไม่สามารถควบคุมให้เกิดเงื่อนไขทั้ง 3 ข้อได้ การทดสอบการวัดมูลค่าราคาตลาดของกิจการ โดยให้สินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชีเป็นตัวแปรต้นจะมีผลกระทบต่อความถูกต้องของผลลัพธ์อย่างมีสาระสำคัญ

Guenther และ Sansing (2004) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่กระทบต่อความมีมูลค่าที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ของการกลับรายการหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชี ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบระหว่าง 2 ปัจจัยดังนี้ ปัจจัยที่ 1 คือ ผลกระทบของหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชีที่มีต่อมูลค่าราคาตลาดของกิจการ และปัจจัยที่ 2 คือ ระยะเวลาในการโอนกลับรายการของหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชี จาก การวิจัยพบว่าระยะเวลาในการโอนกลับรายการของหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชื่อนั้นไม่สัมพันธ์กับมูลค่าที่เพิ่มขึ้นของหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชี ซึ่งมีผลทำให้มูลค่าปัจจุบันของ หนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชื่อนั้นจะไม่เท่ากับมูลค่าของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้รอดัดบัญชีในอนาคต และผลกระทบต่อมูลค่าราคาตลาดของกิจการที่เกิดขึ้นจากหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชีของกิจการนั้นเกิดขึ้นจากอัตราค่าเสื่อมราคาทางภาษี กับอัตราการคิดลดมูลค่ารายการบัญชีทางภาษีเท่านั้น

ตารางที่ 2.2 สรุปแนวคิดจากการปริทัศน์วรรณกรรม เรื่องความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในมูลค่าของภาษีเงินได้รอดัดบัญชี

หัวข้องานวิจัย	ผู้วิจัย	ตัวแบบงานวิจัย	ผลลัพธ์จากงานวิจัย
1. การวัดมูลค่าของหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชี จากการใช้ข้อมูลในตลาดหลักทรัพย์	Givoly และ Hayn (1992)	$CAR_{it} = \alpha_i + \beta_{1it} \Delta DTLM_{it} + \beta_{2it} Growth_{it} + \beta_{3it} Prob_{it} + \sum_{j=4}^{n+3} \beta_{jit} CV_{jit} + \varepsilon$	การตอบสนองของตลาด แปรผันตรงกับมูลค่าหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชี และผลตอบแทนเกินปกติจะแปรผกผันกับอัตราการเติบโตของรายการหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชี
2. การวัดมูลค่าของภาษีเงินได้รอดัดบัญชี	Amir, Kirschenheiter และ Willard (1997)	$P_t = \gamma_0 + \gamma_1 NOA_t + \gamma_2 NFA_t + \gamma_3 AE_t + \gamma_4 DT_t + \varepsilon_t$	วิเคราะห์ภาคตัดขวางตาม Givoly , and Hayn (1992) โดยใช้กรอบแนวคิดเรื่องของการวัดมูลค่ากิจการของ Feltham , and Ohlson (1995) และพบว่ารายการภาษีเงินได้รอดัดบัญชีสุทธินั้น มีความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจต่อผู้ใช้งบการเงินจริง

ตารางที่ 2.2 สรุปแนวคิดจากการปริทัศน์วรรณกรรม เรื่องความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในมูลค่าของภาษีเงินได้รอดัดบัญชี (ต่อ)

หัวข้องานวิจัย	ผู้วิจัย	ตัวแบบงานวิจัย	ผลลัพธ์จากงานวิจัย
3. ความแตกต่างของส่วนเพิ่มที่เกิดจากการใช้ภาษีเงินได้รอดัดบัญชีทั้ง 2 แบบ	Ayers (1998)	$MVE = \beta_0 + \beta_1 BVA + \beta_2 BVL + \beta_3 DTA + \beta_4 Allowance + \beta_5 DTL + \beta_6 Pension + \beta_7 OPEB + \varepsilon$	<p>ได้แย้งงานวิจัยของ Amir, et. al (1997) ถึงการรวมรายการภาษีเงินได้รอดัดบัญชีสุทธิ จากแนวคิดของเครื่องหมายสัมประสิทธิ์ของรายการทั้ง 2 ชนิดที่ตรงข้ามกัน ควรจะส่งผลถึงความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจที่แตกต่างกันของ 2 รายการ</p>
4. การวัดมูลค่าของกิจการจากความแตกต่างชั่วคราวของมูลค่าตามบัญชีกับฐานภาษีตามแนวคิดของภาษีเงินได้รอดัดบัญชี	Guenther and Sansing (2000)	$P(u) = B(u) - \frac{\delta}{\delta + \rho} DTL - \frac{1}{\phi} \frac{\theta}{\theta + \rho} [L(u) - DTA]$	<p>ผลการวิจัยพบว่าถ้าฐานภาษียังไม่เกิดขึ้นในขณะที่ค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้นแล้ว หรือถ้าสินทรัพย์และหนี้สินที่เกิดผลต่างชั่วคราวถูกบันทึกด้วยมูลค่าที่สูงกว่ามูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่จะได้รับคืนในอนาคต มีผลทำให้มูลค่าราคาตลาดของรายการสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชีนั้นน้อยกว่ามูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชีที่ได้บันทึกบัญชีไว้ในงบการเงินของกิจการ และระยะเวลาการโอนกลับรายการของหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชีไม่มีผลกระทบต่อมูลค่าของกิจการ ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยของ Givoly และ Hayn (1992) กับ Amir, et. al (1997)</p>

ตารางที่ 2.2 สรุปแนวคิดจากการปริทัศน์วรรณกรรม เรื่องความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในมูลค่าของภาษีเงินได้รอดัดบัญชี (ต่อ)

หัวข้องานวิจัย	ผู้วิจัย	ตัวแบบงานวิจัย	ผลลัพธ์จากงานวิจัย
5. วิจัยซ้ำเรื่องของการวัดมูลค่าของภาษีเงินได้รอดัดบัญชีข้อจำกัดของระบบสมการ (Dynamic) ของตัวแบบการวัดมูลค่าของ Feltham และ Ohlson (1995)	Amir, et. al(2001)	พิสูจน์ตัวแบบระบบสมการของCleansurplus	มูลค่าที่เหลื่อมล้ำกันของภาษีเงินได้รอดัดบัญชีนั้นควรถูกปรับปรุงให้เท่ากับมูลค่าปัจจุบันสุทธิ และควรจะเป็นรายการปรับปรุงอยู่ในส่วนของเจ้าของ และผลของการวิจัยทำให้สามารถยืนยันถึงระยะเวลาการโอนกลับรายการของหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชีซึ่งไม่มีผลกระทบกับมูลค่าของกิจการตามงานวิจัยของ Guenther and Sansing (2000)

ตารางที่ 2.2 สรุปแนวคิดจากการปริทัศน์วรรณกรรม เรื่องความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในมูลค่าของภาษีเงินได้รอดัดบัญชี (ต่อ)

หัวข้องานวิจัย	ผู้วิจัย	ตัวแบบงานวิจัย	ผลลัพธ์จากงานวิจัย
6.วิจารณ์งานวิจัยของ Amir ,etc .al(2001)	Lundholm (2001)	-(ไม่มีตัวแบบ)	รายการสินทรัพย์และหนี้สินภาษีเงินได้รอดัดบัญชีนั้นจะมีผลต่อมูลค่าราคาตลาดของกิจการได้ก็ต่อเมื่อ (1) เงินลงทุนทุกชนิดต้องมีมูลค่าปัจจุบันเป็น ศูนย์ (2) การบันทึกบัญชีของสินทรัพย์ดำเนินงานนั้น ต้องมีความเป็นกลาง และ (3) ต้องไม่เกิดความไม่แน่นอนทั้งในอดีตและอนาคต โดยเฉพาะ กำไรผันแปร (Residual Income) ต้องเป็น ศูนย์

ตารางที่ 2.2 สรุปแนวคิดจากการปริทัศน์วรรณกรรม เรื่องความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในมูลค่าของภาษีเงินได้รอดัตบัญญัติ (ต่อ)

หัวข้องานวิจัย	ผู้วิจัย	ตัวแบบงานวิจัย	ผลลัพธ์จากงานวิจัย
7. ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในมูลค่าของการโอนกลับรายการของหนี้สินภาษีเงินได้รอดัตบัญญัติ	Guenther and Sansing (2004)	$P = \int_0^x [y(1-t)e^{-\lambda\mu} + t\delta K_0 e^{-\delta\mu}] e^{-\rho\mu}$ $= \frac{y(1-t)}{\lambda + \rho} + \frac{\delta K_0 t}{\delta + \rho}$	ระยะเวลาในการโอนกลับรายการของหนี้สินภาษีเงินได้รอดัตบัญญัตินั้น ไม่มีส่วนสัมพันธ์กับมูลค่าที่เพิ่มขึ้นของหนี้สินภาษีเงินได้รอดัตบัญญัติ และผลกระทบที่มีต่อมูลค่าราคาตลาดของกิจการที่เกิดขึ้นจากหนี้สินภาษีเงินได้รอดัตบัญญัติของกิจการนั้นเกิดขึ้นจากอัตราค่าเสื่อมราคาทางภาษี กับอัตราการคิดลดมูลค่ารายการบัญชีทางภาษีเท่านั้น

กล่าวโดยสรุป จากการปริทัศน์วรรณกรรมเรื่อง การวัดมูลค่าของภาษีเงินได้รอตดับัญชี และความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการลงทุนจากมูลค่าของภาษีเงินได้รอตดับัญชี พบว่า การวัดมูลค่าและการวัดความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของภาษีเงินได้รอตดับัญชี ได้ใช้แนวคิดของตัวแบบการวัดมูลค่าของ Feltham และ Ohlson (1995) เป็นแกนหลักของการสร้างตัวแบบเพื่อการวิจัยกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งตัวแบบการวัดมูลค่านี้ได้รับการพัฒนาขึ้นอย่างต่อเนื่อง สำหรับตัวแบบการวัดมูลค่านี้มุ่งเน้นที่การวัดมูลค่าของราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นของกิจการ โดยเป็นผลมาจาก ราคาตามบัญชี กำไรส่วนเกินจากการดำเนินงาน และรายการบัญชีใดๆ ซึ่งมีความสามารถในการพยากรณ์กำไรส่วนเกินจากการดำเนินงานได้ในอนาคต จากประเด็นของความหมายและการอธิบายตัวแบบการวัดมูลค่าดังกล่าว จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการวัดมูลค่าที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจขององค์ประกอบของงบการเงินต่อมา รวมไปถึงภาษีเงินได้รอตดับัญชีในครั้งนี้ด้วย

การวัดมูลค่าที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจของภาษีเงินได้รอตดับัญชีล้วนแล้วแต่ได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดของการวัดมูลค่าตามตัวแบบของ Feltham และ Ohlson (1995) ทั้งสิ้น เนื่องจากทุกๆ งานวิจัยได้มีการตั้งข้อสมมติร่วมกัน คือ ภาษีเงินได้รอตดับัญชีนั้นเป็นรายการที่มีความสำคัญซึ่งจะสามารถพยากรณ์กำไรส่วนเกินจากการดำเนินงานของกิจการได้ในอนาคต แต่ตัวแบบที่ใช้ในการวัดความสัมพันธ์ของรายการภาษีเงินได้รอตดับัญชีกับราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นแตกต่างกันออกไปตามแนวคิดของผู้วิจัย จากการปริทัศน์วรรณกรรมพบว่างานวิจัยของ Amir, Kirschenheiter และ Willard (1997) และ Ayers (1998) เป็นต้นแบบในการศึกษาการวัดมูลค่าและความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในมูลค่าของภาษีเงินได้รอตดับัญชี ในภายหลังทั้งสิ้น แต่แนวคิดของการสร้างตัวแบบของงานวิจัยทั้ง 2 ฉบับ แตกต่างกัน โดยงานวิจัยของ Amir, et. al (1997) นั้นได้ใช้ตัวแบบการวัดมูลค่าของ Feltham และ Ohlson (1995) แบบดั้งเดิม โดยไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงตัวแปรอื่น นอกเหนือจากรายการภาษีเงินได้รอตดับัญชี ที่เป็นรายการบัญชีซึ่ง Amir, et. al (1997) ได้ให้ความสำคัญถึงความสามารถในการพยากรณ์ถึงกำไรส่วนเกินจากการดำเนินงานในอนาคต และงานวิจัยของ Ayers (1998) ได้ใช้ตัวแบบการวัดมูลค่าของ Feltham และ Ohlson (1995) เช่นกันแต่ได้มีการใช้ตัวแบบการวัดมูลค่าที่เรียกกันในภายหลังว่า Price-level Balance Sheet จากผลการวิจัยของทั้ง 2 ฉบับ ให้ผลที่สอดคล้องกัน คือ ภาษีเงินได้รอตดับัญชีนั้นมีความสัมพันธ์กับราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้น ในทิศทางเดียวกัน แต่ความแตกต่างของงานวิจัยทั้ง 2 ฉบับอยู่ที่เครื่องหมายของสัมประสิทธิ์ของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอตดับัญชีและหนี้สินภาษีเงินได้รอตดับัญชี โดย Amir, et. al (1997) อ้างว่าเท่ากัน แต่ Ayers (1998) พิสูจน์แล้วพบว่าเครื่องหมายหน้าตัวแปรนั้นไม่เท่ากัน ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้สนับสนุนแนวคิดของ Ayers

(1998) คือเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ ของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอดัตต์บัญญัติ และ หนี้สินภาษีเงินได้รอดัตต์บัญชีนั่นไม่เท่ากัน เนื่องด้วยการแทนค่าลงในสมการของตัวแบบ Price-level Balance Sheet นั้นได้กำหนดให้ รายการสินทรัพย์และหนี้สินถูกแทนค่าลงไปตัวแบบด้วยเครื่องหมายหน้าสัมประสิทธิ์ที่แตกต่างกัน โดยสินทรัพย์จะแทนค่าด้วยมูลค่าที่เป็นบวก แต่หนี้สินจะถูกแทนค่าด้วยเครื่องหมายลบ

จากการปฏิทัศน์วรรณกรรม ทำให้ทราบได้ถึงสภาพแวดล้อมทางการบัญชีของต่างประเทศ ที่มีผลต่อความสัมพันธ์ของราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นกับรายการภาษีเงินได้รอดัตต์บัญญัติ จึงเป็นเหตุให้การวิจัยครั้งนี้ต้องการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจในการลงทุน จากมูลค่าของภาษีเงินได้รอดัตต์บัญญัติตามสภาพแวดล้อมในประเทศไทย โดยอ้างอิงสภาพแวดล้อม จากสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้นในต่างประเทศ ซึ่งเป็นที่ยอมรับว่าราคาตลาดของส่วนของผู้ถือหุ้นของกิจการ มีความสัมพันธ์กับ ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ ราคาตามบัญชีของหนี้สิน กำไรจากการดำเนินงาน และรายการบัญชีซึ่งมีความสามารถในการพยากรณ์กำไรส่วนเกินจากการดำเนินงานในอนาคต โดยรายการภาษีเงินได้รอดัตต์บัญญัติก็มีความสามารถในการพยากรณ์กำไรส่วนเกินจากการดำเนินงานในอนาคตได้จากการกลับรายการเช่นเดียวกันกับรายการทางการบัญชีอื่นๆ จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาและวิจัยในครั้งนี้